

Versie 31 mei 2019

Overzicht versnellingsmaatregelen

Inhoud van dit document

Dit document biedt een overzicht van beoogde maatregelen gericht op de benodigde versnelling van de versterkingsopgave, de schadeafhandeling en de afbouw van gaswinning.

Dit pakket aan maatregelen ligt voor in het Bestuurlijk Overleg van 5 juni ter bekrachtiging, en ter onderschrijving voor maatregelen waar elders over wordt besloten.

Het pakket bestaat uit de volgende hoofdmaatregelen, die zijn uitgewerkt in onderliggende maatregelen.

A. Versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave

- Radicaal vereenvoudigen en versnellen proces met eigen regie bewoners
- Vergroten van de uitvoeringscapaciteit, waaronder 600 FTE ingenieurscapaciteit
- Daadkrachtig besturen versnelling
- Inrichten van één Uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2020
- Zo snel mogelijk werken volgens het nieuwe publieke besturingsmodel
- Verlenen van crisismandaten

B. Versnellingsmaatregelen Schadeafhandeling

- Oplossen stuwmeer
- Versnellen huidige procedures (schadeopname, afhandeling, terugkoppeling, overig)

C. Ondersteuning van bewoners

- Bieden van financiële ondersteuning
- Bieden van emotionele en sociale ondersteuning

D. Huidige en potentiële maatregelen afbouw gaswinning

- Reduceren vraag
- Vergroten capaciteit

Teksten in geel dienen in ieder geval in het telefonisch overleg van 31 mei te worden besproken

Versie 31 mei 2019

A. Versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave

Hoofdmaatregel		Maatregel	Timing verwachte impact
Radicaal vereenvoudigen en versnellen proces met eigen regie bewoners	1.	Doel is om sneller zo veel mogelijk veiligheid te creëren, waarbij de door SodM goedgekeurde lokale plannen van aanpak leidend zijn voor de fasering waarmee gebouwen en gebieden worden aangepakt. Binnen deze aanpak krijgt een bewoner de mogelijkheid om zelf regie te voeren over het proces, dat over te laten aan de NCG (vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie), of af te zien van de versterking met behoud van aanspraak op compensatie, bijvoorbeeld duurzaamheidsmaatregelen (een subsidie die kan oplopen tot € 7000 per woning)	2019
	2a.	We versnellen het huidige proces van opname en beoordeling door gebruik te maken van de typologiebenadering en vergroten van capaciteit (zie maatregelen 6 t/m 10). Door inzet van de typologiebenadering kan veel sneller worden bepaald welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen <ul style="list-style-type: none"> • In deze benadering worden voor een objecttype de faalmechanismen bepaald, waar vervolgens een bewezen maatregelen set en richtbudget aan wordt gekoppeld (o.b.v. de Groninger Maatregelen Catalogus). Door deze koppeling is het niet langer nodig om elk object volledig individueel door te rekenen. Er is een beperkte opname nodig om te bepalen of een huis daadwerkelijk overeenkomt met een objecttype. • Belangrijk is om in de uitwerking van deze benadering het aantal objecttypen te beperken (ordegrootte max 100) en daarmee enig conservatisme in de maatregelen te accepteren • De koppeling tussen objecttypen, faalmechanismen en maatregelen sets dient technisch gevalideerd te worden. Hiervoor wordt mandaat gegeven aan de technische commissie van de NCG, totdat de Tijdelijke Commissie Versterken operationeel is • De maatregelen dienen maatschappelijk aanvaardbaar te zijn. Dit oordeel zal worden gegeven in het Versterkingsoverleg van de Gemeenten <p>Op korte termijn kan voor drie clusters van bouwtypen de typologie benadering worden opgeleverd en toegepast. Doelstelling is om dit aantal zo snel mogelijk te verhogen</p>	
	2b.	Naast het sterk versnellen van het huidige proces, richten we een radicaal versneld proces in, waarin op basis van <i>expert judgement</i> van een aannemer (mogelijk i.s.m. ingenieursbureau) de versterkingsmaatregelen voor een gebouw worden bepaald en direct uitgevoerd. Dit proces wordt toegepast als bewoners	2019

Versie 31 mei 2019

	<p>hiervoor kiezen</p> <ul style="list-style-type: none"> • In dit proces vallen opname, beoordeling en ontwerp samen op basis waarvan tegelijkertijd een Norm- en Versterkingsbesluit wordt genomen (bij voorkeur in combinatie met het besluit over de Omgevingsvergunning, zodat er maar één formeel beslismoment geldt) • Op korte termijn (Q3 2019) zullen pilots worden gestart waarin dit nieuwe proces wordt toegepast, om vervolgens per 1 jan 2020 het nieuwe proces volledig ingericht te hebben 	
	<p>3. De 1581-batch wordt uitgevoerd en herbeoordeeld conform het SodM advies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren bestaande VAs voor P50/P90 adressen (circa 423) • Deel van overige adressen steekproefsgewijs herbeoordelen, om te bepalen of uitvoering of herbeoordeling nodig is 	2019
	<p>4. Er wordt een efficiënt, helder en maatschappelijk aanvaardbaar versterkingsproces opgesteld voor de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2020 m.b.t. opnames, beoordelen en uitvoeren. NCG is opdrachtgever, met externe begeleiding. Het toegewijd team (maatregel 11) begeleidt de opdracht</p>	2020
	<p>5. In het nieuwe proces (maatregel 4) worden, waar relevant, fatale termijnen gehanteerd: wanneer afspraken met inwoners niet worden nagekomen wordt de inwoner hiervoor gecompenseerd door middel van een boetebeding. De vergoedingsregeling is uiterlijk 1 jan 2020 operationeel</p> <ul style="list-style-type: none"> • De boeteregeling wordt nader uitgewerkt, waarbij wordt bepaald wanneer sprake is van termijnoverschrijding. Hiervan is in ieder geval sprake als de adressen in de huidige gemeentelijke plannen niet voor 1 jan 2022 zijn opgenomen en beoordeeld. • Overheden verplichten zich termijnen na te komen. Als sprake is van termijnoverschrijding, wordt aan de inwoner automatisch, dat wil zeggen zonder daartoe ingediend verzoek, een vergoeding toegekend volgens een forfaitair stelsel (vast bedrag per tijdseenheid) van de overschrijding. • Het te betalen bedrag aan vergoeding mag niet ten koste gaan van het voor de versterking benodigde budget, maar is daarop aanvullend 	2020
Vergroten van de uitvoeringscapaciteit (waaronder 600 FTE ingenieurscapaciteit)	<p>6. We creëren meer stabiliteit voor ingenieursbureaus door reeds aan hen gegunde opnames en beoordelingen in principe niet terug te trekken of her te faseren</p>	2019
	<p>7. NCG (en vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie) faciliteert een vorm van specialisatie van ingenieursbureaus waardoor zij sneller productiever kunnen worden, door het continueren van het aanbesteden volgens typologisch consistente pakketten. Daarbij verduidelijken we in het nieuwe versterkingsproces (maatregel 4) hoe coördinatie plaatsvindt tussen bureaus die</p>	2019

Versie 31 mei 2019

		werkzaam zijn in een integraal aan te pakken gebied	
	8.	NCG en de overheden stellen een meerjarig versterkingsplan op (op adresniveau), waarin de lokale plannen worden afgestemd op de beschikbare productiecapaciteit. Dit plan is nodig om de operatie te kunnen besturen, reële verwachtingen bij bewoners te wekken, en ingenieursbureaus en aannemers meerjarig zicht op werk te bieden. Daarnaast maakt dit plan het mogelijk het financieel mandaat van de NCG (vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie) goed in te vullen, zodat gebiedsgewijs en meerjarig kan worden aanbesteed	2019
	9.	NCG richt professionele productiesturing in onder externe begeleiding. Daarmee worden in ieder geval de volgende sturingsmiddelen gerealiseerd: <ul style="list-style-type: none"> o Een productie- en capaciteitsrapportage waarmee issues in de uitvoeringsketen tijdig wordenesignaleerd o Een masterplanning van belangrijke acties die randvoorwaarden creëren om de geplande productiviteit te realiseren o Een publiek dashboard voor de uitvoering van de versterking, uiterlijk beschikbaar per 1 jan 2020. Dit dashboard maakt per gemeente, per dorp en per straat inzichtelijk in welke fase de versterking zich bevindt 	2020
	10.	We zetten ons in om uiterlijk 1 jan 2020 een Nationaal Bouwakkoord Groningen te bereiken om de uitvoeringscapaciteit te maximaliseren en de opgave te versnellen. Dit akkoord geeft bouwondernemers zicht op een constante werkstroom, en faciliteert zeer korte lijnen met de uitvoeringsorganisatie. Door middel van innovatieve vormen van aanbesteding wordt ingespeeld op een doelmatige en doeltreffende uitvoering.	2020
Daadkrachtig besturen versnelling	11.	We richten op zo kort mogelijk termijn een toegewijd team in vanuit de verschillende overheden en NCG dat het hiervoor beschreven pakket van versnellingsmaatregelen realiseert	2019
Inrichten van één Uitvoeringsorganisatie per 1 jan 2020	12.	Sinds 17 mei 2019 voert de NCG de regie over de uitvoeringsketen, inclusief aansturing van de bijdrage van het CVW, zoals team opname & beoordelen en de versterkingspunten. Ook zullen dit jaar de data vanuit het CVW overgaan naar de NCG. Per 1 januari 2020 is er één uitvoeringsorganisatie waarvan het eigenaarschap bij BZK berust. De uitvoeringsorganisatie kan voor de uitvoering van de versterkingsoperatie structureel dan wel voor een overgangperiode een beroep doen op andere, publieke of private, partijen, zoals ingenieursbureaus, aannemers en organisaties zoals CVW. Op hoofdlijnen zal voor 1 juli door de directeur NCG en de ministers van BZK en EZK worden besloten over de inrichting van de NCG en de eventuele inhuur van derden. <ul style="list-style-type: none"> • 	2020
	.	o	

Versie 31 mei 2019

	13.	EZK verstrekt een helder financieel mandaat aan de Uitvoeringsorganisatie, zowel voor de productie als de organisatie zelf	2020
	14.	EZK en BZK bereiden de 'omhanging' van eigenaarschap van de uitvoeringsorganisatie van EZK naar BZK per 1 jan 2020 voor	2020
Zo snel mogelijk werken volgens het nieuwe publieke besturingsmodel	15.	We werken de opdrachtgeversrelaties en besluitvormingsprocessen tussen Gemeenten/Lokale Stuurgroepen, de Uitvoeringsorganisatie, en de Tijdelijke Commissie Versterking (TCV) nader uit, op basis van het Besluit Versterking Gebouwen Groningen. Hieronder valt het uitwerken van een ruim en daadkrachtig mandaat voor de Lokale Stuurgroepen om de lokale versterkingsopgave te besturen	2019
	16.	De Regio richt een eigen ondersteunend bureau in om de opdracht-gevende rol ook regionaal goed in te vullen	2019
	17.	EZK en BZK richten de Tijdelijke Commissie Versterken zo snel mogelijk in, o.a. om toe te zien op de versnelling van de versterkingsoperatie	2019
Verlenen van crisismandaten	18.	BZK brengt voor 1 jul 2019 de mogelijkheid van inzet van een 'Wet versnellingsmaatregelen aardbevingsgebied Groningen' voor de zeven aardbevingsgemeenten in kaart. Deze wet zou naast de mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet biedt, tot verdere versnelling kunnen leiden door het mogelijk te maken voor Gemeenten (en daarmee: Lokale Stuurgroepen) om af te wijken van procedures. Ook wordt bezien of en zo ja, op welke wijze, wetgeving in relatie tot schade hiervan onderdeel kan uitmaken.	2019
	19.	EZK verleent een crisismandaat aan NCG: <ul style="list-style-type: none"> • Bieden van mogelijkheden onder Aanbestedingswetgeving optimaal te benutten met het oog op versnelling verlening opdrachten • Bieden van mogelijkheid tot besluiten tot een versneld proces voor uitvoering op basis van de veiligheid • Bieden van de mogelijkheid om schrijnende gevallen naar voren te halen • Verschaffen van mandaatregeling waarbij geen af- of instemming vooraf nodig is met EZK 	2019
	20.	In het vereenvoudigen en versnellen van de versterkingsprocessen, moet voorkomen worden dat aansprakelijkheidskwesties belemmerend werken. Waar nodig verlenen EZK en BZK namens de Staat vrijwaringen of sluiten zij aansprakelijkheidsverzekeringen af.	2019

B. Versnellingsmaatregelen Schade-afhandeling

Versie 31 mei 2019

Input van TCMG wordt vrijdag verwacht

Versie 31 mei 2019

C. Ondersteuning van bewoners

Hoofdmatrixregel		Maatregel	Timing verwachte impact
Bieden van financiële ondersteuning	1.	EZK onderzoekt de mogelijkheid om in 2019 een loket te openen ten behoeve van inschrijvingen voor waardedelingsregeling	2019
	2.	We verlengen de inzet van het koopinstrument (generieke opkoop) voor een periode van vier jaar (2020-2023), en verlenen daartoe meer budget(<i>input vanuit EZK volgt</i>)	2019
	3.	Continuering van de Nieuwbouwregeling na 1 juli 2019 (<i>input vanuit EZK volgt</i>)	2019
	4.	We zetten in op benutting van de (oude en nieuwe) waardevermeerderingsregeling	2019
Bieden van sociale en emotionele ondersteuning	5.	We stellen een additioneel bedrag van €5,7 mln beschikbaar voor sociale en emotionele ondersteuning door de al werkzame aardbevingscoaches (voor een periode van twee jaar, uit zowel landelijke en regionale middelen).	2019

Versie 31 mei 2019

D. Huidige en potentiële versnellingsmaatregelen afbouwen gaswinning

Hoofdmaatregel		Maatregel	Timing
<i>Reeds genomen maatregelen</i>			
Reduceren vraag	1.	Verplichten van ombouwen van industriële grootverbruikers (die jaarlijks meer dan 100miljoen Nm ³ laagcalorisch gas verbruiken) d.m.v. aanpassing Gaswet <ul style="list-style-type: none"> Overige grootverbruikers worden beleverd met pseudo-Groningengas (hoogcalorisch gas toegevoegd met stikstof), waardoor omschakeling van deze groep geen effect heeft op afname van productie uit Groningenveld 	2020
	2.	Afbouwen export naar België en Frankrijk met 10% per jaar, zoals gepland. Versneld afbouwen export naar Duitsland, door Groningengas te mengen met hoogcalorisch gas	2020
Vergroten capaciteit	3.	Bouwen stikstofinstallatie Zuidbroek door GTS	2022
	4.	Additioneel inkopen van stikstof	2020
<i>Mogelijk aanvullende maatregelen ter versnelling – die nog onderzocht worden</i>			
<p>Naar aanleiding van het SodM-advies (niet meer dan 12 miljard Nm³ bcm te winnen in gasjaar 2019/2020) wordt verder onderzocht of en zo ja welke extra aanvullende maatregelen denkbaar zijn om het winningsniveau te verlagen en wat de mogelijke risico's daarvan zijn</p> <p>Met dit advies wordt er onder de grens van leveringszekerheid gewonnen. Dat betekent een afweging tussen risico's en impact.</p>			
Pseudo-gas	1.	Bij ingebruikname stikstofinstallatie Zuidbroek, Norg te vullen met pseudo-Groningengas in plaats van Groningengas (nu wordt Norg gebruikt voor seizoensopslag van Groningengas)	Vanaf 2022
	2.	Het beleveren van exportpunt Oude Statenzijl met pseudo-Groningengas in plaats van Groningengas	Vanaf 2022